

ကိုကိုတိုင် - ကိုပယီ

ခီကိုဆာတကစီအလံဖးဒီး

လံအဘု (၈)
လိဒီးထိဘု ၂၀၁၆

တမလကပီဟိန်ခိဒ်ဘုပုဘုကီဘုခဲမုနီ

တဆိန်ထွမစာဟိန်လံမုပိပုတူဘုတက

တမဝါလီ

ကီးတရုံးကိုဆု, ကညီကိုစဲ

သးအတကအိန်ဆုအိန်ဆု တမအတရဲတကကျါလ

မိဟိန်စိန်ဒဲကဝါ

Ban Mai Nai Soi and Ban Mae Surin

တလဲဟးအိန်သကီး နါကျါလုသဝီ

ရဲဒိကိုဆု, ကယါကိုစဲ

တထံလိသံကွဒီး

မိစိ, ကရန်ဘုကီဘုခဲကမံတံပုဟါလီဆုနီ

တဆိကတီတုလ ကဘုလဲဆုညါ

တကစီလါ UNHCR Senior Protection Officer

All photos: Celebrating World Refugee Day 2016
© UNHCR

တၢ်မၤလၢကပီၤ ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘျၢၣ် ပှၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲမုၢ်န့ၤ

1. တၢ်သ့ၣ်ထီၣ် တၢ်ပၣ်ဖီၣ်မၤသကိးတၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ UNHCR ပှၤမၤတၢ်ဖိဒီး ပှၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲအဘျၢၣ်စၢၤ
2. ကလုၣ်အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ အတၢ်ဂဲၤကလံၣ် ဖဲအူဗျၢၣ်ဒဲကီၤ
3. ကဖိတဂၤဖးဖျါထီၣ် ထါဘၣ်ယးပှၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲ ဖဲနီၣ်ဖိဒဲကီၤ
4. ကလုၣ်အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ တၢ်ပၣ်ဖျါ ဖဲနီၣ်ဖိဒဲကီၤ
5. ဖိသၣ်တဖၣ်ကွၢ်ကီၤဒီးဝဲ UNHCR တၢ်ဂီၤတၢ်ပၣ်ဖျါအလီၤဖဲဘၣ်ဒီးယဲၤဒဲကီၤ
6. ဖိသၣ်မုၢ်ဖိတဂၤ အတၢ်န့ၤကမ့ၢ် ဖဲအဝဲဒၣ်ကတိၤတၢ်ဒီး UNHCR အပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအခါ
7. တၢ်ယုတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤ ဖဲထၣ်မံၤဟ့ၣ်ဒဲကီၤ
8. ဖိသၣ်ဂဲၤကလံၣ် ဒီးသးဝံၣ်တၢ်ဖဲအူဗျၢၣ်ဒဲကီၤ
9. မဲၢ်လးဒဲကီၤဖိ မၤလၢကပီၤတၢ်ဖဲဖျၢၣ်ထူပျီ
10. ပှၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲ သးစၢ်တကၣ်ဂဲၤကလံၣ်တၢ်စံၣ်ကျဲၣ် ဖဲထၣ်မံၤဟ့ၣ်ဒဲကီၤ
11. တၢ်လိၣ်ကွဲၣ်ဍုၢ်ပျၢၣ်ပျီလၢ UNHCR/NGO ပှၤမၤတၢ်ဖိဒီးပှၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲအဘျၢၣ်စၢၤ
12. ကညီမုၢ်လိၣ်ဘိ အိၣ်ခိးတၢ်အိးထီၣ်အမူး ဖဲထၣ်မံၤဟ့ၣ်ဒဲကီၤ

ဟိန်ခိန်ဒီဘုဉ် ပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲမုၢ်မုၢ်နံၤအမူး

မဲၢ်ဟိန်ခိန်

လိယုၤ ၂၂ သီ. ၂၀၁၆

တၢ်မၤအိၤဖဲဟိန်ခိန်စုး (ကိ)စၤကွဲၤအဘျီၣ်ဒိၣ်

ဟိန်ခိန်ဒီဘုဉ် ပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲမုၢ်မုၢ်နံၤအမူးဒိၣ်တနံၤဖဲ UNHCR ဒီး NGO က ရၢတဖၣ် မၤသကိးတၢ်တပူၤယီၤ လၢ တၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်ဒီးတၢ်ဒုးသ့ၣ် ညါကွဲၣ်တၢ်အထံဖိကိၢ်ဖိတဖၣ် လၢပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲ အတၢ်အိၣ်သးအဝုၢ်န့ၣ် လီၤ. တနံၣ်အံၤ UNHCR မဲၢ်ဟိန်ခိန်ဝဲၤဒီးဒီး NGOs ကရၢလၢကီၢ် ရှုၣ်ပူၤတဖၣ် သးကျဲၤမၤဝဲ တၢ်သ့ၣ်နီၣ်ပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲမုၢ်မုၢ်နံၤ ဖဲဟိန်ခိန်စုး (ကိ) စၤကွဲၤအဘျီၣ်ဒိၣ် ဒီးခၢၣ်စးလၢဘဉ်ကီဘဉ်ခဲဒဲကဝီၤ, ကွဲၣ် ဒီးကွဲၣ်တၢ်ပၣ် ဒိၣ်ပုၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါတဖၣ် ဟဲထံၣ်သကိးဝဲန့ၣ်လီၤ. မဲၢ်ဟိန်ခိန်ကီၢ်ရှုၣ်ခိၣ် ကတိၤ အိၣ်ထီၣ်တၢ်အမူးတဘျီၣ်အံၤဝဲၤ ဒီးမးဆုၣ်ကွၢ်ကီၢ်ဒီးဝဲ တၢ်ဒုးန့ၣ်အလီၢ်ဖဲ UNHCR ဒီး NGOs ကရၢတဖၣ် ပၣ်ဖျါဝဲအဝဲသ့ၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤ ဒီးတၢ် ဖိတၢ်လံၤလၢပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲအစုတုၣ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်အမူးအံၤ မ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ် ယၢ်လၢ ကွဲၣ်တၢ်အထံဖိကိၢ်ဖိတဖၣ် ကကွၢ်ကီၢ်မၤလိသကိး ပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲ အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအဝုၢ် လၢ ဘဉ်တၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်အိၤလၢ Mae Surin ဒီး Ban Mai Nai Soi ဒဲကဝီၤဖိတဖၣ်လီၤ. မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ဟိန်ခိန်စုး(ကိ)စၤကွဲၤဖိတဖၣ် ကထံၣ်ဘဉ် Karenni's Got Talent ပုၤဝဲၤကလံာ်ကရူၢ် (လၢဘဉ်တၢ်သးကျဲၤမၤအိၤ လၢ COERR တၢ်ကရၢ ကရိ) ဖဲလဲၣ်တဖုမၤန့ၣ်ခိၣ်ဖးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဒုးန့ၣ်တၢ်လၢပုၤပျီၣ်ဖိခိၣ်အ မဲၣ်ညါ, တၢ်ဆီလီၤ စ့ၢ်ကိးစီၤနီၣ်ခိၣ် ဖဲတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်အတၢ်ဒုးန့ၣ်အလီၢ် ဒိၣ်သီးပုၤလၢဟဲထီၣ်တၢ်အမူးတဖၣ် ကကွဲးတၢ်ကတိၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ လၢဘဉ် ကီဘဉ်ခဲပုၤတဝၢအဂီၢ်လီၤ. တၢ်မၤစ့ၢ်ကိးတၢ်သံကွၢ်တၢ်ဖံးဆၢတၢ်ပြၢ လၢကွဲၣ် ဖိအဂီၢ် ဒိၣ်သီးတၢ်ကဒီးစဲးကွၢ်အဝဲသ့ၣ် အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၢ်ဘဉ်သး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ် ကျဲၤတခါခါအဝုၢ်န့ၣ်လီၤ. ကွဲၣ်ဖိတဖၣ် ဘဉ်သ့ၣ်ဘဉ်သးဝဲတၢ်အမူးအံၤ ဒီးစံးဝဲမ့ၢ် တၢ်အဆိကတၢ်တဘျီၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဘူးလိၣ်တံၢ်လိၣ်ဒီး ပုၤဒဲကဝီၤဖိအ တၢ်အိၣ်သးဒိၣ်အံၤအသိးလီၤ. တၢ်ပၣ်ဖျါ တၢ်သးတဖျါပီၤဒီး ပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲ အိၣ်ဖျါထီၣ်ရဲၣ်ဝဲ ဖဲကွဲၣ်ဖိတဖၣ် ကွဲးဖျါတၢ်ကစီၣ်လၢအစံး. “ပအိၣ်ဒီးန့ၣ်” မ့ၢ်တမ့ၢ် “ပအိၣ်ပုၤဘဉ်ကီဘဉ် ခဲ” အခါန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်တၢ်အမူးအရၢဝဲၤတဘျီၣ် ပုၤလၢ အဟဲတဖၣ် ခွဲၣ်ကဝီၤထီၣ်ပနဲတၢ် လၢအိၣ်ဒီးပၣ်ဖျါ တၢ်ပနီၣ်လၢ အမ့ၢ် တၢ်က ပီၤထီၣ်လၢပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

1

1. ကိုဖိတဖုန် ခွဲပိတ်ထိပ်ပန်တန် လာပုသဘင်ကီဘင်ခဲအဂီၢ်ဖဲမဲၢ်ဟီၣ်စီၣ် တၢ်မၤလၢကတီၤအမူး
2. ကိုဖိအတၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအတၢ်ကွဲးလာပုသဘင်ကီဘင်ခဲအဂီၢ်
3. ဟဲၤကလံၣ်ကရူၢ်လာ Karenni's Got Talent တၢ်ဍုၢ်
4. တၢ်ခွဲၣ်ကတီၤထီၣ် ပုသဘင်ကီဘင်ခဲအတၢ်မုၢ်လၢ
5. ကရုၣ်တၢ်ဂဲၤကလံၣ်ကရူၢ်ဂဲၤကလံၣ်လာပျီၣ်စီၣ်

2

3

4

သားအတက်အိပ်ဆူအိပ်ချ တပ်မအတက်ရဲတပ်ကျဲလော
Ban Mai Nai Soi နီး Ban Mae Surin ဒဲကဝီတဖဉ်

International Rescue Committee Thailand (IRC) စံစေ့အသီး၊ တာဆိပ်ထွဲပု၊ ဘဉ်ကိဘဉ် ခဲသးအတၢ်အိဉ်ဆူဉ် အိဉ်ဆူ မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တခါလၢအခူဒိဉ်ထီၣ် ဖဲအပူၤကွၢ်ဉ်စ့ၤန့ၣ်အတၢ်ပူၤလီၤ။ နိ CCSDPT တၢ်အိဉ်ဆူအိဉ်ဆူ NGOs ကရၢတဖၣ် စံးဝဲအသီး၊ သးတၢ်အိဉ်ဆူအိဉ်ဆူ အတၢ်ဂ့ၢ်ကိ မ့ၢ်တၢ်လီၤဘဉ်ယိဉ်ဒိဉ်ကၢဒဲကဝီၤ လၢ ကိၢ်ကွၢ်တၢ်-ကိၢ်ပယီၤကိၢ်ဆၢ ခဲလၢၣ် တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ။ လၢ Ban Mai Nai Soi နိ Ban Mae Surin ဒဲကဝီၤခံးဗျဉ်အပူၤ၊ မ့ၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်အိဉ်သးအက လုၣ်ကလုၣ်အယိ၊ သးအတၢ်အိဉ်ဆူအိဉ်ဆူ တဘဉ်လီၤဘဉ်စးအိဉ်ဝဲအခါမး ဘဉ်ဆဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤအိဉ် တဒၢဝဲ တုၤလၢIRC စးထီၣ် တၢ်ဆိဉ်ထွဲ သူဉ်သးပုၤဂ့ၢ်ဖိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတၢ်မၤ ၁၂၀၁၀ တစုလီၤ။ သး အတၢ်အိဉ်ဆူအိဉ်ဆူတၢ်ဂ့ၢ်ကိလၢအအိဉ်ထီၣ် အခါဒိဉ်တက့ၢ်မ့ၢ်လၢ တၢ်တူၢ်ဘဉ်လၢတၢ်မုၢ်လၢတအိဉ်အ ယိ၊ တၢ်တလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘဉ်ယးခါဆူညါအဂ့ၢ်အယိ၊ တၢ်သုဉ်ဘဉ် ဖျိဉ်သးဘဉ်ဖျိဉ် ဒီးတၢ်သုဉ်ဆူဉ်သးဂဲၤ တအိဉ်အယိလီၤ။ တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်ကျဲးစးမၤန့ၢ် တၢ်လုၢ်အိဉ်သးသမူတၢ်ဖဲတၢ်မၤ လၢဒဲကဝီၤဖိအဂီၢ် နိ သိးကဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မုၢ်လၢ ဒီးမၤန့ၢ်တၢ်ဟံးန့ၣ်တအိဉ်တဆဲးဘဉ်ဆဉ်၊ တၢ်သုဉ်ဘဉ်ဖျိဉ်သးဘဉ်ဖျိဉ်၊ တၢ် သုဉ်ကိၢ်သးဂီၤဒီးတၢ်တလီၤတၢ်လီၤမံ ဘဉ်ယးခါဆူညါအဂ့ၢ်၊ အိဉ်ဒီးအိဉ်တၢ်လီၤ။

IRC ဒီး ဒဲကဝီၤအပူၤမၤသကိးတၢ် ကရဲန့ၣ်တၢ်အိဉ်ဆူအိဉ်ဆူဝဲကျဲၤ Karenni Health Department (KNHD), ကျဲး စးမၤဂုၤထီၣ် မၤအခါထီၣ်သးအတၢ်အိဉ်ဆူအိဉ်ဆူတၢ်မၤဒီး တၢ် ဆိဉ်ထွဲလၢသုဉ်သးပုၤဂ့ၢ်ဖိတၢ်ဖဲတၢ်မၤ ဒီးအမ့ၢ်တၢ်အခူဒိဉ်ဆိ လၢ ပုၤဒဲကဝီၤဖိအဂီၢ်လီၤ။ တၢ်လၢIRC မၤဝဲတဖၣ်မ့ၢ်၊ တၢ်ယုထံၣ်ဒီး တၢ်မၤကွၢ်ပုၤဆါလၢအိဉ်ဒီး သုဉ်သးပုၤဂ့ၢ်ဖိတၢ်ဂ့ၢ်ကိလၢအညိန့ၢ်မၤအသးဒီးအ မ့ၢ်၊ တၢ်သုဉ်ဘဉ်ဖျိဉ်သးဘဉ်ဖျိဉ်၊ တၢ်ကိၢ်သးဂီၤ၊ တၢ်သးတဘဉ်လီၤဘဉ်စး ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးတမံၤမံၤအ လီၤနိ posttraumatic stress disorder (PTSD) ဒီးသးအတၢ်အိဉ်ဆူအိဉ်ဆူတဘဉ်လီၤ ဘဉ်စးလၢအနး ဒီးအမ့ၢ်တၢ်ဆိကမိဉ်တဖၣ်တၢ်၊ သးတၢ်ဆါလၢအနီၤဖဲပိဉ်ဖဲတၢ်တဘဉ်လၢ psychosis and schizophrenia ယုဉ်ဒီးတၢ်စိဉ်မိပုၤဆါ ဆူကွၢ်တၢ်တၢ်ဆါဟံး နိသးတၢ်ကကူမိ သးအတၢ် အိဉ်ဆူအိဉ်ဆူတဘဉ်လီၤဘဉ်စး လၢအနး ဒီးတၢ်ကူမိအိဉ်လၢဒဲကဝီၤအပူၤ တ သုတဘဉ်လၢဘဉ် တဖၣ် လီၤ။

ဒဲကသံၣ်သရၣ်လၢIRC သိဉ်လိဝဲတဖၣ် ကူမိပုၤဆါလၢကသံၣ်အခါ၊ ဒဲကဝီၤပူၤ ပုၤကွၢ်လိဝဲတၢ်လၢ သုဉ် သးပုၤဂ့ၢ်ဖိတၢ်ကဟ့ၣ်ကယိတၢ်မၤ Psychosocial Counselors တဖၣ် ကူမိပုၤဆါလၢတအိဉ်ဒီး တၢ်သုကသံၣ်အကျဲၤ ဒီးအမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်တၢ် ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘိဉ်ပုၤဆါ၊ တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘိဉ်ဒီးတၢ်ဆိဉ်ထွဲဟံး ဖိယိမိ၊ တၢ်ကူမိပုၤဆါလၢလုၢ်လၢသကိးပဝဲအကျဲၤ ဒီးအမ့ၢ်တၢ်ကွၢ်ကတိၤသးလၢတၢ်သုဉ်အုးသးအုးအဂ့ၢ်၊ တၢ်သိဉ်လိလၢတၢ်အိဉ်ကသုဉ်ကသိကျဲၤလၢအဘဉ်၊ တၢ်မၤယိကၢ yoga တၢ်ဟူးတၢ်ဂီၤ၊ တၢ်ကူမိအကျဲၤ လၢအစူးကၢ တၢ်တုတၢ်ဂီၤ၊ တၢ်စိဉ်မိပုၤဆါဆူ တၢ်ကရၢကရိလၢအဟ့ၣ် ပုၤဂ့ၢ်ဖိတၢ်ဆိဉ်ထွဲလၢဒဲကဝီၤအ ပူၤ၊ ဒီးအလီၤအိဉ်အသး တၢ်ဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤလၢ တၢ်ဖိတၢ်လၢန့ၣ်လီၤ။ တၢ်ရဲၤလၢအမ့ၢ် KnHD ပုၤကွၢ်လိဝဲတၢ် လၢ သုဉ်သးပုၤဂ့ၢ်ဖိတၢ်ဟ့ၣ်ကယိတၢ်မၤ စံးဝဲ, "လၢယုကိၢ် တၢ်မၤဝဲအံၤဟ့ၣ် ယၢတၢ်သုဉ်မံသးမုၢ် မ့ၢ်လၢယထံၣ်ဘဉ်ပုၤဆါတဖၣ် အတၢ်အိဉ်သး ဟဲဂုၤထီၣ်ကွၢ်ကွၢ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်ကဲထီၣ် ကွၢ်ဒိ ပုၤမူးပုၤနီၢ်တဂၢၤအသး အယိန့ၣ်လီၤ။"

တၢ်ကူမိပုၤဆါအကျဲၤလၢတၢ်တုတၢ်ဂီၤ Art Therapy program စ့ၢ်ကိး မ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါ လၢပုၤအါဂၢၤဘဉ်သုဉ်ဘဉ်သးဝဲလီၤ။ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါအံၤ မ့ၢ်တၢ်အိးဟံးထီၣ်န့ၢ်သးအကျဲၤတခါလၢ ပုၤ ဘဉ်ကိဘဉ်ခဲအဂီၢ် လၢအလိဉ်ဘဉ် တၢ်မၤဂၢၢ်မၤကျဲၤထီၣ်ကွၢ်အသုဉ်သး ဒီးလၢပုၤဂ့ၢ်ဖိတၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤ စၢၤအခါထီၣ် အဂီၢ်လီၤ။ဒီးဘဉ်ကိဘဉ်ခဲပုၤဆါတဂၢၤစံးဝဲအသး-

"လၢယုနီၢ်ဆဲးအခါလၢလၢ ယသးစဲဒီးတၢ်တုတၢ်ဂီၤဒိဉ်မးလီၤ။ ယလဲၤထီၣ်ဝဲဒုဉ် IRC Psychosocial ပုၤမၤတၢ်ကရၢၢ်အတၢ် သိဉ်လိလၢအသိဉ်လိဝဲဒုဉ် တၢ်တုလိထၢၣ်တၢ်ဂီၤလီၤ။ ယသး စ့ၣ်ဒိဉ်မးဖဲယထံၣ်ဘဉ် တၢ်သကိးအါဒိအါဂၢၤလၢ အတၢ်သးစဲမ့ၢ်တၢ် တမံၤယိဒီးယၢန့ၣ်လီၤ။ ဖဲယထံၣ်ဘဉ် ထၢၣ်ယံလၢအဂီၢ်လၢယတုအိဉ်အခါ၊ မၤမုၢ်ယသးဒိဉ်မးန့ၣ်လီၤ။"

လၢပုၤတတၢ်အပတီၢ် IRC ဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်သိဉ်လိလၢ ပုၤတတၢ်တၢ်ကရၢကရိ CBOs တဖၣ်အဂီၢ်၊ ဒီးသုဉ်သးပုၤဂ့ၢ်ဖိတၢ်က ဟ့ၣ်ကယိတၢ်မၤလၢကွၢ်အဂီၢ်၊ တၢ်စိဉ်မိပုၤဆါအကျဲၤကပိဉ်တဖၣ်၊ ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ် သုဉ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်ဘဉ်ယး တၢ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤနီၤသး တၢ်အိဉ်ဆူအိဉ်ဆူအဂ့ၢ်အကျဲၤ၊ တၢ်ကျဲးစးဒီးသးပုၤအါဂၢၤက န့ၢ်ဘျးန့ၢ်ဖျိဉ်၊ တၢ်မၤဆဲးလီၤပုၤလီၤတၢ်ကွၢ်တလီၤ၊ တၢ်အံးထွဲ ကွၢ်ထွဲဒီး တၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤလၢ ဆၢကတီၢ် ခဲအံၤအဂီၢ် ဒီးလၢခါဆူညါအဂီၢ်၊ တဖၣ်လီၤ။

© UNHCR/ N. Shah

IRC မၤန့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဟူးတၢ်ဂီၤလၢ ပုၤသုဉ်ခုသးပုၤအဂီၢ် နိသးကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘိဉ် တၢ်ပံးကဲအဝဲသ့ၣ် ဒီးတၢ်တူၢ်ဘဉ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အိဉ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်မုၢ်လၢလၢအသး ကံၢ်ပုၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ။ IRC ဆိဉ်ထွဲစ့ၢ် ကိးတၢ်မၤဘဉ်ယး တၢ်မၤဘျီကျဲၤတၢ်လၢပုၤ တဝၢ်အကျဲၤ ဖိဖျိဒုးအိဉ်ထီၣ်တၢ်မၤလၢအဟံး စိဉ်န့ၣ်စ့တၢ် ဟံးန့ၣ်တဆဲးတက့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ။

"ယတၢ်ဘျီကွၢ်မၤလၢ ယန့ၢ်ဘဉ်တၢ်မၤလၢ အဒုးအိဉ်ထီၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်လၢ IRC Psychosocial Program ဒုးအိဉ်ထီၣ်ဝဲ, ဒီးတၢ်မၤအံၤမၤစၢၤယၢဒီးသး ယကမၤန့ၢ်ဘဉ်စ့တဆဲးတက့ၢ် လၢယစၢ် ဒုဉ်ယဲအဂီၢ်အဘိ နိသးယကမၤလၢပုၤ ယဟံးဖိယိမိအတၢ်လိဉ်အဂီၢ်လီၤ။ ယသးမုၢ်ဒိဉ်မးလၢယမၤ စၢၤဘဉ်ယဟံးဖိယိမိသ့အယိလီၤ။"ဒဲကဝီၤပုၤဆါတဂၢၤစံးဝဲလီၤ။

စ့ၢ်စ့ၢ်မု (ရဲၤလၢ) လၢ IRC Psychosocial ပုၤဘဉ်မုဘဉ်ဒါတဂၢၤ စံးဝဲ, "တၢ်မုဘဉ်ယၢဒိဉ်မး လၢ ယမၤသကိးဘဉ်တၢ်ဒီးဒဲက ဝီၤပုၤမၤတၢ်ဖိလၢ Psychosocial Program အယိလီၤ။ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် အိဉ်ဒီးတၢ်သုဉ်ဆူဉ်သးဂဲၤ ဒီးတၢ်သုဉ်အိဉ်သးအိဉ်ဘဉ်ပုၤဆါလၢ အတၢ်ကဟ့ၣ်ကယိဖိ လၢလၢအလိဉ်တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲလၢ သးအတၢ်အိဉ်ဆူအိဉ်ဆူဒီး ပုၤဂ့ၢ်ဖိတၢ်အိဉ်မုဉ်အိဉ်ဆဲးပၢၤ အ ဂီၢ်လီၤ။ ယသးမုဉ်စ့ၢ်ကိးနီၤနီၤလၢ ယထံၣ်ဘဉ်ပုၤဆါတဖၣ် ဘျီကျဲၤလၢအဝဲသ့ၣ်သုဉ်သးတၢ်ဆါဒီးဟဲဂုၤ ထီၣ်ကယိဘဉ်ကယိလၢ အတၢ်အိဉ်မုအိဉ်ဂဲၤအပူၤ မ့ၢ်လၢတၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤလၢ ပဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အယိ လီၤ။"

IRC Psychosocial အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ မၤစၢၤအပုၤဆါလၢကဟဲဂုၤထီၣ် လၢအကပၤကပၤ န့ၣ်လီၤ။ ဒဲကဝီၤပုၤဆါတဂၢၤတဲဖျိဝဲအသး၊

"ယတူၢ်ဘဉ်တၢ်ဆါဒီး တၢ်စ့ၢ်ဆၢလၢယနီၢ်မိပုၤယံးမးလဲလီၤ။ ဘဉ်ဆဉ်တုၤမုၢ် ယမၤလီၤဘဉ် ပကဘဉ်မၤတၢ်ကသိယိ တၢ် ဟူးတၢ်ဂီၤလဲလိ, ဒီးပကဘဉ်မၤဟူးစ့မၤဟူးစိဉ်လိလိ လၢ psychosocial ပုၤမၤတၢ် ဖိအအိဉ်ဘဉ်ဘျီ, ယတူၢ်ဘဉ် တၢ်ကိညၢ် ထီၣ်ဘဉ်ယၢဖးဒိဉ် ဒီးယလီၤတဆဲးလၢဘဉ်, ဒီးယသးဟံးန့ၣ်ထီၣ်ဒီးအိဉ်လီၤ။"

လၢpsychosocial ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်, တၢ်မၤမုၢ်ကိခဲဝဲထဲလဲဉ်ဘဉ်ဆဉ် အဝဲသ့ၣ်ကျဲးစးမၤ စၢၤအပုၤတတၢ် နိသးပုၤတတၢ် ကအိဉ်မုဉ်အိဉ်စ့ၣ်ဘဉ်အိဉ်ထီၣ်အဂီၢ်လီၤ။ BMN ဒဲကဝီၤ Psychosocial ပုၤမၤတၢ်ဖိမအိဉ် စ့ၣ်မး စံးဝဲ, "ယကစံးလၢယတၢ်ဘျီကွၢ်မၤ မ့ၢ်လၢယမၤဘဉ်တၢ် မၤလၢ အမၤစၢၤပုၤဂၢၤအယိလီၤ။ ဖဲယထံၣ်ဘဉ်တၢ်န့ၢ်ကမ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်မိဉ်သ့ၣ်လီၤအခါ ယသးဟံး ဆူဉ်ထီၣ်ဒီးအိဉ်ဒီးမၤတၢ်မၤဆူဉ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ။"

တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဟံၣ်လၢ်မ့ၣ်ပိၣ်ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ် တၢ်မၤဝဲၤလီၤ ဖဲကိးတရံးကိၢ်ဆၣ်, ကညီကိၢ်စဲၣ်

**HANDICAP
INTERNATIONAL**

*Clement Meynier လၢအမၤပုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တီၣ်ကျဲၤဘၣ်တၢ်တၢ်ကိးပုၤကိးဂၤဒီးအဂ့ၢ်
Inclusion Projects Coordinator လၢHandicap International,
တဲဖျါဝဲ တၢ်မၤဝဲၤလီၤအသံလၢ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အခါအံၤ အတၢ်ဖဲတၢ်မၤ ဒီးရဲၣ်ပုၤတၢ်ကိၢ်ဆၣ်
ပုၤကၢၢ်ဂီၤတလၢပုၤတဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၣ်မိၣ်ခဲန့ၣ်လီၤ.*

လၢကိၢ်ပယီၤအပူၤ ပုၤလၢကၢၢ်ဂီၤတလၢပုၤအနီၣ်ဂံၢ်အိၣ်ဝဲ ဂုၤကွၢ် ဒီးလၢအကျါပုၤယုၣ်ဝဲဒီး
ပုၤလၢဘၣ်ဒီးမူတၢ်လၢဟံၣ်လၢ်မ့ၣ်ပိၣ်အယံ မ့တမ့ၢ်တၢ်လၢအပိၣ်ဒုး အိၣ်လီၤတၢ်လၢတၢ်ဒုး
အယံတဖၣ်လီၤ. ကိၢ်ပယီၤ မ့ၢ်သန့ကွၢ်တဘျီလၢအတူၢ်လိၣ်ပၣ်ဂၢ်ပၣ်ကျဲၤ တၢ်အာၣ်လီၤ
အိၣ်လီၤဘၣ်တၢ်မၤယုၣ်ပုၤကၢၢ်ဂီၤတလၢပုၤအခွဲအယၢ် Rights of Persons with
Disabilities ဘၣ်ဆၣ်. ပုၤလၢအကၢၢ်ဂီၤတလၢပုၤတဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၣ်မိၣ်ခဲဒီးအိၣ်တၢ်ဒီး တၢ်
တြီၤမၤတၢ်တၢ်အိၣ်မၤလၢဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဂ့ၢ်လၢပုၤဂီၢ်ဒီး လၢနီၣ်မိၣ်. ဒ်သီးကန့ၣ်လီၤဟူၤကဲမၤတၢ်
လၢပုၤတၢ်တၢ်အိၣ်မၤလၢဘၣ်ထွဲဒီး - လၢအပုၤယုၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤယုၣ်လၢ ခိၣ်မိၣ်ကရူၣ်စံၣ်အတၢ်ဆီတ
လဲကျဲအဂီၢ် ဒီးတၢ်လၢဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ရုၣ်လၢထံလီၤကိၢ်ပုၤအဂ့ၢ်တဖၣ်လီၤ.

လၢကိၢ်စဲၣ်အကျါ, ကညီကိၢ်စဲၣ်မ့ၢ်ကိၢ်စဲၣ်တဘျီလၢအိၣ်ဒီး ပုၤဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးလၢမ့ၣ်ပိၣ်တၢ်ဘၣ်
ဒီးအယံ ဒီးပုၤလၢကၢၢ်ဂီၤတလၢပုၤအနီၣ်ဂံၢ် အခါကတၢ်လၢကိၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. လၢကိၢ်ဆၣ်တနီၤ
နီၤ. အဒိ, ဒ်သီးဒီးကိးတရံးကိၢ်ဆၣ်လၢ ကလံးထံးကညီကိၢ်စဲၣ်, တၢ်ပၣ်ဖျါဝဲ ပုၤလၢဘၣ်ဒီးဘၣ်
ထံးလၢမ့ၣ်ပိၣ်တၢ်ဘၣ်ဒီးအယံဒီးပုၤလၢကၢၢ်ဂီၤတလၢပုၤအနီၣ်ဂံၢ် အိၣ်အခါဒီးမန့ၣ်လီၤ.

ဒ်ပတၢ်လဲၤမိၣ်လၢ ကရၢလၢအမၤစၢၤပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ် မၤတၢ်လၢကိၢ်ဆၣ်အိၣ်ဘူးဒီးပုၤ ဒ်အမ့ၢ်
ကိၢ်ဆၣ်လၢပကိၢ်စိၣ်မိၣ်. ဒီး ပမူဒ်သန့ ဒ်အမ့ၢ်ကရူၣ်ပုၤပၤလီၤဆၣ်နီၤလၢ အဆိၣ်ထွဲတၢ်
တၢ်မၤစၢၤပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ယးတၢ်မၤအကျဲတဖၣ်သီး.

Handicap International ထံၣ်ဘၣ်ဝဲလၢပုၤဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးလၢမ့ၣ်ပိၣ်တၢ်ဘၣ်ဒီးအယံ
ဒီးတၢ်ပိၣ်ဒုး အိၣ်လီၤတၢ်လၢတၢ်ဒုးအယံ အနီၣ်ဂံၢ်လၢကိးတရံးကိၢ်ဆၣ်မ့ၢ် သၢပူတပူလၢ
ပုၤနီၣ်မိၣ်ကၢၢ်ဂီၤတလၢပုၤမဲလၢအကျါန့ၣ်လီၤ. လၢအသံတနီၤနီၤအ ပုၤ, ပုၤအနီၣ်ဂံၢ်ထီၣ်ဘး
တုၤလၢဂၢၤ% လီၤ.

လၢသံလီၤအိၣ်ယံတဖၣ် မိၣ်ဖျါမ့ၢ်ပိၣ် ဒီးတၢ်အဂၤလၢပိၣ်ဒုးသုတဖၣ်အယံ ပုၤသံဝဲအါဂၤဒီးပၣ်
လီၤတၢ်ဝဲမုၢ်ကမဲဖိၣ်ယံတဖၣ်လီၤ. ပုၤလၢအမူလီၤတၢ်ဒီး ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ် ယုၣ်ဒီးပုၤနီၣ်
ခိၣ်ဒီးမိၣ်သ့ၣ်လၢအကၢၢ်အဂီၤတလၢပုၤ မိၣ်ဖျါတၢ်ဂ့ၢ်ဂုၤလၢအယံတဖၣ်. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၣ်မိၣ်
ဒီးတၢ်တအိၣ်တယၢၤလၢ ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်လိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. လီၤဆီအိၣ်တၢ် ပုၤလၢမူလီၤတၢ်
လၢမ့ၣ်ပိၣ်တၢ်ဘၣ်ဒီးအယံတဖၣ် တန့ၢ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢသ့ၣ်သးပုၤဂီၢ်ဒီးတၢ်မၤဂုၤထီၣ်နီၣ်
မိၣ်ကၢၢ်ဂီၤ အတၢ်ဆိၣ်ထွဲတဖၣ်ဘၣ်. လၢတၢ်ဝဲအံၤအယံ, လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ် ကဲထီၣ်တၢ်တၢ်တၢ်
လၢ ကမၤန့ၢ်မုၢ်ကျဲၤဝဲၤကွၢ်တၢ်မၤ ပုၤပုၤဂီၢ်တၢ်မၤတဖၣ်လီၤ. လီၤဆီအိၣ်တၢ် လၢပိၣ်မုၢ်ပိၣ်
မၤအဂီၢ်, ကလိၣ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢသ့ၣ်သးပုၤဂီၢ်ဒီးအသန့န့ၣ်. ဒီးလၢပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်
တူၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, ကလိၣ်ဝဲတၢ်ဆိၣ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်ထီၣ်န့ၢ်စိၣ်အယံတဖၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီး ကရၢလၢမၤတၢ်ဘၣ်ယး တၢ်မၤစၢၤပုၤနီၣ်မိၣ်ကၢၢ်ဂီၤတလၢပုၤ လၢကိၢ်ပ
ယီၤ Myanmar Physically Handicapped Association, HI
ကွၢ်ထွဲမၤစၢၤ မိၣ်သ့ၣ်ဒီးနီၣ်ဒိၣ်လၢ အနီၣ်မိၣ်ကၢၢ်ဂီၤတလၢပုၤ မိၣ်ဖျါမ့ၢ်ပိၣ်ဒီးတၢ်ပိၣ်ဒုးလၢအဂၤတ
ဖၣ်အယံ အတၢ်လိၣ်မိၣ် ဆိၣ်ထွဲ - (၁) တၢ်ကွၢ်ယုၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ တၢ်ကန့ၣ်လီၤယုၣ်ပုၤဂီၢ်
လၢပုၤဂီၢ်တၢ်မၤအိၣ်တ ကွၢ် လၢပုၤတၢ်အပူၤ, (၂) မိၣ်သ့ၣ်ဒီးပုၤလၢကၢၢ်ဂီၤတလၢပုၤ ကဒီးန့ၢ်
ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢတၢ်ကွၢ်ထွဲဒီးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်ခိၣ်ယီၤ. ဒီး

တၢ်မၤစၢၤပုၤတၢ်ဘၣ်တၢ် တၢ်မၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤအိၤလိၤလိၤလၢ ပုၤလၢအမူၤလိၤတၢ်လၢမူၣ်ပိၣ် တၢ်ဘၣ်ဒီအိၤဝ် ဒီးပုၤလၢကိၣ်ဂီၤတလၢပူၤတဖၣ် အနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်လိၤ အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိၤအိၤ ဒ် အမူၣ်န့ၣ်သးမၤကလိပုၤမၤတၢ်ဖီလၢ Victim Assistance Centre အသိး လၢကိးတဖၣ်ဂ့ၢ် န့ၣ်လိၤ မ့ၢ်သးမၤကလိပုၤမၤတၢ်ဖီအိၣ်တဲအလၢ ၂၀ ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ် သိၣ်လိၤအိၤ ဒ်သိၣ်မ့ၢ် မိၣ်သိၣ်လၢအလဲပိၣ်န့ၣ်တၢ်ဆီတလဲလၢကိးတဖၣ်ဂီၢ်ဆၣ်အပူၤဒီဖျိ -

- ထာဖိုဝ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ ဒီးတယၢ်တယၢ်တၢ်လိာ်အကပၤကပၤ လၢကီၢ်ဆၢအပူၤ, လီၤဆီဒုၣ်တၢ်တၢ်လီၤလၢတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးမ့ၢ်ဝံၣ်တၢ်ဘၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အိၣ်အါကတၢ်အလီၤတဖၣ်.
 - ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ပုၤလၢနီၢ်မိကွၢ်ဂီၤတလၢပျဲၤ ဒီးအဟံၣ်ဖိယိဖိဘၣ်ထွဲ ဒီးဖျိသုၣ်သးပုၤဂ့ၢ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲအကျဲ. သ့ၣ်ထီၣ်န့ၢ် အဝဲသ့ၣ်တၢ်န့ၢ်န့ၢ်အိၣ်လီၤသး ဒီးဆုၢ်အဝဲသ့ၣ်ဆုၢ်ပုၤဟ့ၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအကြးအဘၣ်လၢအဂၤ.
- ဘီၣ်ဂ့ၢ်ထီၣ်နီၣ်ယီၤလၢပုၤသ့ဝဲတဖၣ်အဂီၢ်ဒီးဟံၣ်န့ၢ်တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်နီၢ်မိကွၢ်ဂီၤတၢ်ဆီၣ်ထွဲ ဘူဒီးအဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်ယိဒီး တၢ်မၤလီၤ. ဒ်သီးတၢ်ဆၢကတီၢ်အသုတလၢဂီၤလၢ တၢ်ကဘၣ်လဲၤဆုၣ်အဂီၢ်တၢ်ဘီၣ်လီၤ ဒီးတၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်နီၢ်မိ ကွၢ်ဂီၤတၢ်မၤလီၤ Hpa-An Orthopaedic and Rehabilitation Centre အဂီၢ်.
- ဒ်သီးတၢ်ကညီန့ၢ်ကွဲးယုၣ် ပုၤလၢနီၢ်မိကွၢ်ဂီၤတလၢပျဲၤ လၢပုၤဂ့ၢ်ဝဲအမူးလၢဒုသဝီပုၤအဂီၢ်. ခဲၣ်ကျဲၤမၤပုၤဂ့ၢ်ဝဲတၢ်ဟံၣ်ဖိအမူးလၢဒုသဝီအပူၤ. ဒီးတံၢ်ပျဲၤပုၤလၢကွၢ်ဂီၤတလၢပျဲၤတဖၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်.

- ဟုတ်ကဲ့ဟုတ်ဘဲ၊ ဒါလို့လဲဟုတ်ဆီတလဲကအိပ်ထိုင်လာတယ်မအကျဉ်း၊ ဒီးတဲာ်ဘျာတဖု၊ ဒ်သီးပုလဲအကျိကိတလဲ ဟုတ်တဖု (လဲမုၢ်ဝံၢ်အသိမုၢ်ဂု၊ ဒီးလာတံၢ်ဝိဖဲလဲအကဲအသိမုၢ်ဂု) ကကဲထိုင်ပုလဲအမဲာ်လာ ပုၤဂုၤပီအဲာ်တဖုမဲာ်အဂီၢ်၊ တမုၢ်ပုၤလာအတုၤလိာ်တဖုမုၢ်န့ၢ်တဖုလာအဂီၢ်စီၤန့ၢ်ဘျာ်။

တၢ်မၤစၢၤပၤတူၢ်ဘၣ်တၢ် တၢ်မၤဝဲၤလိာ် Victim Assistance Centre
အံၤဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲအီၤလၢ UNICEF ကရၢ ဒီး မ့ၢ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤအဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်တခါလၢ အကျဲး
စၢၤမၤန့ၢ်တၢ်လၢ ပၤလၢအတူၢ်ဘၣ်ဒီးမူလၢတိၣ်လၢမ့ၢ်ပိာ်တၢ်ဘၣ်ဒီးအယံၤ ဒီးတၢ်ဂီၢ်ဖၤလၢအိၣ်လီၤ
တိၣ်လၢတၢ်ဒုးအယံၤ. ယုၣ်ဒီးပၤန့ၢ်ခိၣ်ဒီးသ့ၣ်လၢနီၣ်တၢ်ဂီၢ်တလၢပုၤ. ခိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢအဂၤအယံၤတ
ဖၣ်. ခိသီး အဝဲသ့ၣ်ကန့ၢ်လီၤယုၣ်ယုၣ် လၢပုၤဂီၢ်တၢ်မၤလၢပုၤတဝၢအပူၤဒီး ဒီးန့ၢ်ဂီၢ်ခိၣ်ထံး တၢ်ဆိၣ်
ထွဲ ဘၣ်ယးအဝဲသ့ၣ်တၢ်အိၣ်သးကသုအဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်လိၣ်သံကွၢ်လီၤလီၤဆီဆီဒီး

မိၤ၊

ကရနံၣ်ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲကမံးတံၢ် ပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၤ

သဆီမိၣ်လၢ ပုၤကိးဂၤဒဲးအဲၣ်ဒီးကွၢ်ဆူဟံၣ်လီၤ. ပုၤကိးဂၤဒဲးအဲၣ်ဒီးအတၢ်
မုၢ်လၢဒုၣ်ဝဲ ခါဆူညါအဂီၢ်လီၤ. ပုၤပၤကိးဂၤ မၤဒုၣ်အတၢ်ဆၢတံၢ်ဒုၣ်ဝဲ လၢအ
ကစၢ်တက့ၢ်.

တၢ်လဲၤဟးအိၣ်သကိးဆူ နါကၤလုသဝီ,

ကယါကီၢ်စဲၣ်

ရှီၤဒီးမ့ၢ်ဝဲၣ်အဆံးကတၢၢ်တဖျၢၣ်လၢ ကယါကီၢ်စဲၣ်လီၤ. ဝဲၣ်ဖိဆံးဆံးလီၤအဲၣ်တဖျၢၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ကဝီၤယၢ်အီၤလၢ ကစၢၢ်လါဟ့ၣ် တဖျၢၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ဟါလီၤခီအဆၢကတီၢ်ဒီး ပကထံၣ်ဘၣ်ကရၢန့ၣ်ပိၣ်မုၢ်တဖျၢၣ် ဟဲကၤလၢယုး ဝဲယုၣ်ဒီးသ့ၣ်မုၢ်လၢကုပူၤ လၢအာ ဝဲသ့ၣ်ထၢန့ၣ်ဝဲလၢပုၤအဘူးန့ၣ်လီၤ. လၢဟံၣ်လၢယီတခီပကထံၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိး ပိၣ်မုၢ်တနီၤထီၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်မုၢ်တၢ်ဘျၢၣ် တၢ်ဘျီၣ် ဒီးန့ၣ်တၢ်ဘျၢၣ်တဖျၢၣ်လါဟ့ၣ်လီၤ. ထံၣ်ရှဲဝဲ ဒီးကဆိၣ်ဂ့ၤမးလီၤ. တၢ်ကိးမံၤဒဲးလၢရှီၤဒီးကိၢ်ဆၢအပူၤ အိၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်တၢ် တုၣ်အသးအသးလီၤ. ပမ့ၢ်ဟးထီၣ်လၢဝဲပူၤ ခီၣ်ခါဝဲခါဒီး ပကထံၣ်ဘၣ်ထီၣ်အကလုာ်ကလုာ်လၢအမၤအဟံၣ်လၢပုၤဝဲအံၤအပူၤလီၤ.

ဖဲအပူၤကွၢ်တယံၣ်ဒဲးဘၣ် ပုၤလၢအဟဲလၢရှီၤဒီးတနီၤ ကၤကခါဆူအဟံၣ်လီၤ. UNHCR လဲၤအိၣ်သကိး သဝီတဖျၢၣ်လၢရှီၤဒီး ပကိးအမံၤလၢ နါကၤလုသဝီလီၤ. နါကၤလုသဝီ သဝီတဖျၢၣ်လၢအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢ ကလံၤစီးရှီၤဒီး - ကဒူကွၢ်ကျဲမုၢ်ကပၤလီၤ. နါကၤလု. လၢဘၣ်တၢ်ကိးစ့ၢ်ကိးလၢ ဒီးလဲၤခူၤအံၤ မ့ၢ်သဝီလၢ ပုၤစံၣ်မံၤဟးဖျိးလၢယီၤဒိၣ်ကိၢ်စဲၣ်ဒီး သဝီလၢအိၣ်သံၤလၢရှီၤ ဒီးအပူၤ တဖျၢၣ် ဟဲကၤအိၣ်ဝဲသီသီအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. UNHCR လဲၤအိၣ်သကိးဝဲ သဝီဝဲအံၤဖဲ ၂၀၁၅ လၢၣ်အပူၤ. ဒီးဟ့ၣ်မၤစၢၢ်ဝဲတၢ်ဆိၣ် ထွဲလၢပုၤတၢ်အဂီၢ် ခီၣ်ဖျိတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူတၢ်တိၣ်ကျဲၤ လၢကိၢ်ဒဲးပုၤဘၣ်ကိၢ်ဘၣ်ခဲကိၢ်ကးကရၢ Danish Refugee Council (DRC) ဆိၣ်ထွဲဝဲန့ၣ်လီၤ.

UNHCR ထံၣ်လိာ်အသးဒီး ပုၤဘၣ်ကိၢ်ဘၣ်ခဲလၢအဟဲကၤတၢ်ဂၤ, အဝဲဒၣ်မၤတၢ်မၤဒဲးကတီၢ်ဆိၣ်သ့ၣ်မုၢ်တၢ်ဂၤအသး ဒီးတဲ ဘၣ်ပုၤဘၣ် ယး အတၢ်လဲၤခီဖျိလၢအဟဲကၤဆူရှီၤဒီးအဂ့ၢ်, ဒ်လၢအဖီလဲၤအသးလီၤ.

ယမံးမုာ်ဝဲ ဘိနဲဒဲတး ဒီးယသးနီၣ်အိၣ် ၂၈ နံၣ်လီၤ. ယဖိအိၣ်ခံၣ် ဒီးယဟဲက့ၤဆူၣ်က့ၤ လုသဝီၣ်ယဟဲၣ်ဖိယဖိ ဖဲအပူၤကွံာ်ယုလါလီၤ.

ဖဲယဟဲက့ၤအခါ တၢ်တအိၣ်ဒီးယနီၣ်တမံၤလၢ ယကစးထီၣ် ယတၢ်အိၣ်မူအသိၣ်န့ၣ်ဘၣ်. ယမိၢ်ယဟဲအိၣ်ဖဲရဲဒီး ဒီးယဆိမိၣ်လၢယ ကသုၣ်လီၤဆိလီၤယသးကနီၣ်အိၣ် တၢ်ဆၢက တီၢ်ကလိၣ်ဝဲအစ့ၤကတၢ် ခံန့ၣ်မူတမ့ၢ်သးနီၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢပုၤသဝီၣ်ဖဲအံၤကွဲမုာ်ယ လၢ ယကသိၣ်လိမိသၣ် ဒ်ကတီၢ်ဆိကွဲသရၣ်မုာ်တဂၤအသး ဖဲသဝီၣ်အံၤအပူၤလီၤ. ပအိၣ်ဒီးကတီၢ်ဆိကွဲတဖျၢၣ် လၢသဝီၣ်ပူၤ. ဒီးပကတီၢ်ဆိကွဲအံၤ ပဆၢထၢၣ်လၢ ပကစၢ် အခိၣ်လီၤ. ပအိၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ဟဲအိၣ်သကိးပကိၤ ဒီး ခဲကိၣ်တနီၣ်ပကအိၣ်ထီၣ် တီၢ်ဖုၣ်ကွဲ အိၣ်ဒီးစ့တၢ်ဆိကွဲမုာ်စၢၤပုၤလၢကီၢ်ခဲၣ်သိးဘျီၣ်ဒိၣ် ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဆိကွဲထွဲသိ သိလၢ ကီၢ်ခဲၣ်ပအိၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲပသဝီၣ်အံၤ ပပူၤနီၣ်ဂံၢ်တအိၣ်အါဘၣ်. ပကအိၣ်ဒ်ထဲ ဟံၣ်အဖျၢၣ်သၢဆိယၣ်ယၣ်လီၤ. ပမုာ်လၢပုၤဟဲက့ၤကအါထီၣ် လၢ တၢ်လီၤအဂၤလၢရဲဒီးအပူၤ ဒီးဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်လၢ စ့ၤန့ၣ်အတီၢ်ပူၤ လၢကွဲၣ်တဲၣ်ကီၢ်စ့ၤကိးပုၤကတဲက့ၤဝဲ မုာ်လၢတၢ်လီၤဖဲအံၤ မ့ထီၣ်သ ဩၤဒီးတၢ်လီၤယံးလၢအဂၤမုာ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲလၢအဂၤဝဲအယီၤလီၤ.

မုာ်လၢပုၤအါဂၤ ယုၣ်ဒီးယစုၤကိး ဟဲက့ၤလၢတၢ်လီၤအါတီၢ်အယီၤဒီး ပုၤကိးဂၤဒီးဖဲအံၤ အတၢ်အိၣ်သးဒ်သးလီၤ. မတၢတ ဂၤမးအဟံၣ်ဂၤတအိၣ်ဘၣ်. လၢယဒီးယဟံၣ်ဖိ ယဖိအိၣ်ဒ် ပအိၣ်ဒ်လၢပုၤလၢပယၤအဟံၣ်လီၤ. တၢ်ပျဲအိၣ်ပုၤဖဲအံၤတုၤလၢအ ဝဲသ့ၣ် ကစၢ်ဟဲက့ၤတစုလီၤ. ယသးဆူၣ်လၢ ယအိၣ်ဖဲအံၤသ့ ဒီးယုၣ်ဒီးပုၤသဝီၣ်ဖိလၢအဂၤ ပကသုၣ်ထီၣ်ပတၢ်အိၣ်မူတပူၤယီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၢယနီၣ်ဟံၣ်လၢ ယကဘၣ်စးထီၣ်လၢအ ခိၣ်ထံးလီၤ.

ယတၢ်တအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၢဖဲယအိၣ်ဒီးလၢဒဲကတီၢ်ပူၤအခါ ယမၤတၢ်မၤဒ် ပုၤ ဂုၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤအသးလီၤ. ယကျဲးစးမံၤဖိၣ်ယၣ်စု လၢယဒီးန့ၣ် လၢယတၢ်ဟဲန့ၣ် တစးဖိအိၣ်မိၣ် ဒ်သးယမုာ်က့ၤကဒိးယကအိၣ်ဒီးတၢ်တမံၤမံၤ လၢယကကွၢ်ထွဲယဟံၣ် ဖိယဖိ တတံၤတတံၤဖိကသ့အဂီၢ်လီၤ. ခိၣ်တၢ်ဆိကွဲလၢယဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢ UNHCR လၢအဟဲခိၣ်ဖျိ DRC အတၢ်တံၢ် ကျဲၤ လၢအဆိၣ်ထွဲတၢ်လုၢ်အိၣ်သး သမူအဂုၢ် အယီၤဒီး. ယဆါဘၣ်တၢ်ဒီးတၢ်လုၢ်လၢယဟံၣ် ဒ်သးယတၢ်ဟဲန့ၣ်လၢအဂၤ ကအိၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပုၤလၢအဟဲဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘိ ပုၤစၢၤပတၢ်မုာ်ဝဲ ပုၤလၢအဟဲခိၣ်ဖျိကျဲတ ဖုၣ်လီၤ.

ယသကိးဝဲလီၤန့ၣ်ယဟဲၣ်ခိၣ်တက့ၤ ဒီးယဒီးယဝဲပ ဆိမိၣ်လၢ ပကသုၣ်န့ၣ်သိလီၤ. ဘၣ်ဆၢတၢ်တနီၣ် အံၤပတၢ်ဘျီၣ်တဂ့ၤဘၣ်. ယုၢ်မၤဟးဂီၤပနီၣ်သိဒီး ပတန့ၣ်တၢ်နီၣ်တမံၤလၢဘၣ်. ဘၣ်ဆၢလၢခါဆူၣ်ညါ ပမုာ်လၢလၢ ပကကးဘၣ်န့ၣ်သိလၢအဂၤလီၤ. ပဆိမိၣ်လၢ ပကယုၢ်ဟံၣ်ခိၣ်လၢအဂၤတက့ၤ ဒ်သးပမၤအိၣ် ကမ့ၢ်ပတၢ်အဂီၢ်လီၤ.

ပအိၣ်စုၤကိးဒီး ထံကမျၢလၢပရူၣ်လၢပစု တဖျၢၣ်လီၤ. ဖဲအံၤဘၣ်ဒါထံးဒု မုာ်တၢ်ကီ တစး ဘၣ်ဆၢပုၤတဲပုၤလၢ ပုၤဂုၢ်ပိအတၢ်က ရၢကရိတဖု မတမုာ် ပအိၣ်အကစၢ်ဒ် ဝဲ ကသုးကျဲၤန့ၣ်ပုၤလၢထံအတၢ်လိၣ်လီၤ.

ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ပူၤတၢ်ဖျဲးအဂုၢ်. တၢ်လီၤလၢပဖဲအိၣ်မၤအိၣ်တၢ်သ့ ပုၤပူၤဖျဲးဖျဲးအဂီၢ်ဒု အိၣ်ဝဲဘၣ်ဆၢ ပဘၣ်ပလီၢ်ပသးလၢ တၢ်လီၤ တနီၣ်နီၤ တၢ်ပူၤဖျဲးတအိၣ်ဒီးဘၣ် မုာ် လၢတၢ်ဒီးလီၤပံၤမ့ၣ်ပိၢ် အိၣ်ဝဲအယီၤလီၤ.

ယယုၣ်ထီၣ်လၢ ယကန့ၢ်ဘၣ် ဟံၣ်ယီတၢ်ဆဲးနီၣ်လီၤမံၤအလံၤဒီး တၢ်ပျဲထံထံဖိကီၢ်ဖိ လံၢ်အုၣ်သးစး ဖဲဂုၢ်ရဲဒီးလီၤ. ယဖိတဖၣ်န့ၢ်ဘၣ်အိၣ်ဖျၢၣ်လံၢ်အုၣ်သးလံ.

ဖဲယဟဲက့ၤသိသိအခါ ယကဘၣ်မၤမနုၤယတသ့ၣ်ညါဘၣ်. တၢ်အိၣ်မူခါဆူၣ်ညါအဂီၢ် ဆိမိၣ်တဘၣ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၢလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်စ့ၤလၢအတီၢ်ပူၤ. ယထံၣ်လၢယမၤ တၢ်သ့တမံၤမံၤလီၤ. ယတူၢ်ဘၣ်လၢယတၢ်ဟဲက့ၤအိၣ်အံၤ ကမ့ၢ်တၢ်လၢအယံၣ်အ ထာသ့န့ၣ်လီၤ.

ဆာကတီတုလကဘဉ်လဲဆူညါ

တၢ်ကတိၤဆာဂုလၢခံကတၢ် လၢ

Senior Protection Officer

May Fong Choong
UNHCR Senior Protection Officer,
Head of Field Office
Mae Sot, Thailand

တၢ်လၢယတူၢ်ဘဉ် ဖဲယကဘဉ်ဟးဒီး UNHCR အခါ, ယကတဲလၢအဂ့ၢ် ယဆိမိဉ်ထီၣ်တၢ်ကတိၤတဘဉ်လၢဘဉ်, ယတ အိၣ်ဒီးတဲ "Goodbye" ဘဉ်, ဘဉ်မနုၤအယိၣ်လဲၣ် ပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲအဂ့ၢ် ကအိၣ်တုၤလၢယသးပူၤ ထီၣ်အယိၣ်လၢ. တၢ်ဟးဒီး UNHCR အခါပညီတမ့ၢ်လၢ ယကပတုၤမၤတၢ်ဒီး ပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ် ခဲတဖၣ်ဘဉ်, ယကယုဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ကိးမံၤဒီး ဒီးသီးယ ကတဲန့ၢ်တၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ် အဂီၢ် လၢယကစၢ်ဒၣ်ယဲအကျဲလၢ.

တၢ်မၤတၢ်ဒီးပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲလၢ သၢဆဲလွၢ်န့ၢ်အတီၢ်ပူၤ မ့ၢ်တၢ်ဘျးအဒိၣ်ကတၢ် လၢယဂီၢ်လၢ. ယမ့ၢ်ကွၢ်ကွၢ်န့ၢ်လၢလၢပူၤ ကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်န့ၢ်လၢအဂ့ၢ်ကတၢ် အကျဲလၢယသးသမူအပူၤလၢ. ဖဲယစးထီၣ်န့ၢ်လၢမၤတၢ်ဒီး UNHCR ဖဲ ၁၉၈၂ ဒ်သၢလါအဂီၢ် တၢ်ဆာကတီၢ်ဖျၢၣ်ကီၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤအသိးအခါ, ယတသ့ၣ်ညါလၢ ယကဆဲးမၤဒီးတၢ်ဒီးတၢ်ကရၢကရိၣ်အံၤ ဆူညါအန့ၢ်သၢဆဲန့ၢ်ဘဉ်, တၢ်မၤတၢ်ဒီး ပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲ မၤစၢၤယၢ်ဒီးသီး ယကဒိၣ်ထီၣ်လၢယနီၣ်ကစၢ်, ဒီးလၢတၢ်မၤအသ န့ၢ်တခါပၤစုၢ်ကိးလၢ. အဝဲသ့ၣ်အသးသမူအတၢ်လဲၣ်ခါဖျိ သိၣ်လိယၢလၢ ဖဲန့ၢ် လၢတၢ်ကီၤတၢ်ခဲအအပူၤအခါ နကမံၤဆၢထၢန့ၢ်န့ၢ်သးဒ်လဲၣ်, ပုၤကညီအတၢ်သးသ ဟီၣ် မ့ၢ်တၢ်လုၢ်အပူၤဒိၣ်ထဲလဲၣ်, ဒီးတၢ်ဆၢထၢန့ၢ်ဒ်တၢ်လၢပန့ၢ်အသိး ဒ်သီးပကပၣ် ဖျါလၢ ပမ့ၢ်နီၣ်နီၣ်မၤတၢ်တဖၣ်လဲၣ်န့ၢ်လၢ. လၢတၢ်မၤတၢ်ဒီးကတီၢ်အပူၤ ယသ့ၣ်ထီၣ် တၢ်ရဲလိၣ်မုၢ်လိၣ်အဂၢ်အကျဲဒီးပုၤလၢ ဒီးကွၢ်ဆၢညါ ခူဒုတၢ်ကီၤတၢ်ခဲ လၢအဟံ ဘဉ်သဂၢ်ယၢတဖၣ်လၢ.

တုၤမ့ၢ်ယကွၢ်ကွၢ် တၢ် လၢအမၤအသးသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး, ယသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်တၢ်မၤ အသး လၢအဖျါဒိၣ် လၢယသးသမူတၢ်မၤအကတီၢ် အိၣ်ဝဲဒၣ်တနီၣ်လၢ - ပၤဘဉ်ယဲၣ်န့ၢ် ဖိလၢအဟံဒီးဖျိ အတၢ်ကွၢ်ကွၢ်ဆူဟံၣ် ဒီးသ့ၣ်လီၤလီၤကွၢ်အတၢ်အိၣ်မူ, ထီၣ်ကီၢ် ဖိလၢအပူၤကွၢ်ထီၣ်ကီၢ် Yugoslavia Republic of Macedonia အတၢ်ယူလိၣ်ဖိးလိၣ်ကွၢ်အဂ့ၢ်, တၢ်ဆၢပုၤအဲဖျိတၢ်ဖိအါထီၣ် လၢတၢ်ကသ့ၣ်လီၤ ဆီလီၤတၢ်အိၣ်မူအသိးအဂီၢ်, တၢ်ကွၢ်ဆၢမ့ၢ်ထီၣ်ကလံးစိးစိးမၤလိၣ်ယဲၣ်ကီၢ် ပုၤ ဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲဆူဟံၣ် အဆိကတၢ်တဘျီ လၢကဘီယူၤ, ဒီးတၢ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤဖိ သ့ၣ်အိၣ်ဖျါလိၣ်အုၣ်သး လၢခဲဘီဒ်ယဲၣ်ပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲအဂီၢ်, ဒီးတၢ်လၢအဂၢ် အိၣ်ဒီးအါမံၤလီၤ.....

ဒ်တၢ်ခဲလၢလၢန့ၢ်အကျဲ အဂၢ်အကျဲၤတအိၣ်နီၣ်တမံၤအသိး ယဲစုၢ်ကိးအ ဆာကတီၢ်တုလၢ ယကဘဉ်လဲဆူညါန့ၢ်လၢ. ယတူၢ်ဘဉ်လၢ ယဘဉ်ဆိဉ်တုၤ ဒိၣ်မး မ့ၢ်လၢယန့ၢ်ဘဉ်တၢ်အခွဲးအယၢလၢယမၤစၢၤဘဉ်တၢ်လၢပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲ အသးသမူ တၢ်ဆိတလဲအဂီၢ်အယိၣ်လၢ. မိပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲလၢ ကီၢ်ကွၢ်တဲၣ်- ကီၢ်ပယီၤကီၢ်ဆၢတၢ်လီၤခဲလၢကထံၣ်န့ၢ်တၢ်အစၢအဂၢ်အကျဲၤ လၢအသးသ မူအဂီၢ်, ဒ်အဝဲသ့ၣ်မိၣ်န့ၢ်သးလီၤဝဲအသိးတက့ၢ်.

Information Management Unit
Thailand Operation

UNHCR Field office Mae Sot
34/5 Mae Sot-Mae Tao Road.,
Mae Sot District, Tak
63110 THAILAND

Contact: imumaesot@unhcr.org

UNHCR Thailand

3rd Fl., United Nations Building
Rajadamnern Nok Ave.,
Bangkok 10200 THAILAND

UNHCR Hpa-An, Myanmar

UNHCR Field Office Hpa-An
Bogyoke Road, Ward 9,
Hpa-An, Kayin State, MYANMAR

Visit us at
www.commonservice.info

Find us on:
 facebook.

www.facebook.com/commonservice
www.facebook.com/commonservicekaren
www.facebook.com/commonserviceburme
[se](http://www.facebook.com/commonserviceburme)